

1955. Em. 2. juni. — Norges delt. i Europarådet.

1703

III.

Stortinget samtykker i på slike vilkår som Fiskeridepartementet har foreslått å overdra statens rettigheter til følgende vannforsyningsanlegg:
Kap. 586 6 b. Skrova.

IV

Stortinget samtykker i at bevilgningene til havnearbeider under kap. 583 og 584 for 1955—56 brukes i fellesskap, således at beløpene kan flyttes fra ett anlegg til et annet, når dette anses nødvendig av hensyn til arbeidsforholdene.

Votering:

Komitéens innstilling bifaltes enstemmig.

Sak nr. 18.

Innstilling fra sjøfarts- og fiskerikomiteén om bevilgning til havnearbeider m. m. for trafikkavgiftsmidler (budsjett-innst. S. nr. 1111).

Komiteén hadde innstillet:

På statsbudsjettet 1955—56 bevilges under:

Utgifter:

Kap. 583. Havnearbeider m. v. for trafikkavgiftsmidler (jfr. kap. 2873) kr. 1 300 000

Inntekter:

Kap. 2873. Trafikkavgiftsfondet (jfr. kap. 587) kr. 1 300 000

Votering:

Komitéens innstilling bifaltes enstemmig.

Sak nr. 19.

Innstilling fra landbrukskomiteén om forhøyelse av bevilgningen til husmorskoler m. v. (tillegg til budsjett-innst. S. nr. 117).

Komiteén hadde innstillet:

På statsbudsjettet for budsjett-terminen 1. juli 1955—30. juni 1956 forhøyes bevilgningen under kap. 648, Tilskott til husmorskoler og korte kurser m. m., post 1, Husmorskoler, c) Gjensieising av Finnmark husmorskole, kan overføres, fra kr. 0 til kr. 230 000, eller med kr. 230 000.

Votering:

Komitéens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Kartet for 26. mai er dermed ferdigbehandlet, og man går over til behandling av sakene på dagens kart.

Sak nr. 1.

Innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteén om overenskomster inngått med fremmede makter (innst. S. nr. 108).

Komiteén hadde innstillet:

Utenriksdepartementets melding om inngåelse av traktater med fremmede makter — vedlegges protokollen.

Votering::

Komitéens innstilling bifaltes enstemmig.

Sak nr. 2.

Innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteén om Norges deltakelse i Europarådets virksomhet i 1954 (innst. S. nr. 109).

Løvlien: Denne sak gjelder jo en melding, og jeg akter ikke å reise noen debatt om spørsmålet. Men jeg vil gjerne ha bemerket at jeg sjelden har sett en innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteén som i så sveisende ordelag søker å motivere en sak som i dette tilfelle faktisk gjelder Europarådets beståen. Det ser ut som om utenrikskomiteén egentlig ikke vet hva Europarådet skal gjøre, at det er blitt en blindtarm. Organisasjonen trækker i andres bed. Det er i det hele tatt her spørsmål om et dobbelt opp med utvalg og komiteer, råd og organisasjoner, som er enestående. Jeg skal, som sagt, ikke gå inn på saken, men når det her er spørsmål om å godkjenne en melding, så vil jeg gjerne understreke at når jeg stemmer for innstillingen, så ligger det selv sagt ikke deri at jeg godkjenner Europarådet eller det arbeid som det har gjort.

Det er, synes det meg, temmelig klart at hele Europarådet er blitt en overflødig instans, og det som man er i tvil om, er å finne dets plass innenfor hele A-paktorganisasjonen. Men det gjør også, at det skulle være på tide nå at de norske representanter for alvor tar opp spørsmålet om å avskaffe Europarådet, og dermed hindre at det kastes bort tid og penger på denne instans.

Plan Moe (komiteens formann): Jeg har bedt om ordet for å understreke noe som står i innstillingen, nemlig et avsnitt som står på slutten, og hvor det heter:

«Komiteen vil peke på at Europarådets plass i det europeiske samarbeid for tiden er uklar. Det synes derfor å være et sterkt behov for at de regjeringer som er med i det europeiske samarbeid tar hele situasjonen opp til fornyet overveielse og søker å skape klare linjer for det fremtidige arbeid. Komiteen anser det for påkrevet at det blir ført forhandlinger mellom regjeringene om dette.»

Når jeg gjerne vil understreke dette, er det fordi det skal være ministerrådsmøte i Europarådet i begynnelsen av juli, og jeg vil gjerne henstille til utenriksministeren at han så sterkt han kan, insisterer på at det skapes klare linjer i det europeiske samarbeid så langt som dette er mulig.

Jeg gjør det fordi jeg er en overbevist tilhenger av det europeiske samarbeid. Jeg tror, som jeg har hatt anledning til å si før, at vi lever i en tid hvor de nasjonale enheter i Europa er for små ved siden av slike kolosser som De Forente Stater og Sovjet-Samveldet, og de kolosser som man kan se utvikle seg og som heter China og India, og eventuelt Indonesia. Vi har erkjent at vi er for små til å kunne forsvare oss alene, men vi er vel også for små enheter til å kunne utnytte den moderne masseproduksjonsteknikk. Jeg anser derfor det europeiske samarbeid for å være en absolutt nødvendighet. Men desto mer beklagelig er det at jeg dessverre må fastslå at det europeiske samarbeid for tiden kan karakteriseres bare med ett ord, og dette ene ordet er «rot». Det er ikke bare min oppfatning. Ministerkomiteen hadde møte den 19. desember i fjor, og formannen i ministerrådet, den greske utenriksminister, sa da, at man måtte bli enig om hva man ville få ut av Europarådet, hvorledes det kunne aktiviseres, og hvilken plass det skulle ha, særlig i forhold til Vestunionen. Og debatten viste at man var noenlunde enig om denne oppfatning.

Europarådet ble startet i 1949 som organ for det europeiske samarbeid. Det har et ministerråd og en rådgivende forsamling. Det har hele tiden vært strid om retningslinjene, og det er vel dels denne striden som er årsak til at det også er skapt nye organer for det europeiske samarbeid. Vi har fått kull- og stålfellesskap, hvor bare noen av de statene som er med i Europarådet, er med. Det er, om jeg skulle si det slik, de seks mest ivrige, det er Frankrike, Italia, Tyskland, og de såkalte Benelux-land, Belgia, Nederland og Luxembourg. Det har også et ministerråd og en parlamentarisk forsamling. Senere, nærmere be-

stemt i fjor, fikk vi Vestunionen, som også har sitt ministerråd og sin rådgivende parlamentariske forsamling. Vestunionen er egentlig et kontrollorgan for tysk opprustning, og det skal også ha andre forsvarsmessige oppgaver, men ifølge Brussel-pakten, som ligger til grunn for Vestunionen, kan den også ta opp oppgaver som nå egentlig er Europarådets.

Det er ganske karakteristisk at Vestunionen ble dannet uten noen forhandlinger med Europarådet, altså, noen av medlemsstatene i Europarådet fikk ingen anledning til å ha noen innflytelse på dette spørsmål. Jeg kan ikke la være å uttale en viss forundring over at man ikke spurte de andre statene om å være med. Jeg sa dette i et innlegg i Europarådet i Strasbourg, og jeg ble kritisert av «Dagbladet», som sa at man ønsket ikke noen innbyddelse, fordi vi ville ikke være med. Men jeg tror min kritikk gjelder uansett hvordan man stiller seg til spørsmålet om vi vil være med eller ikke. Min oppfatning er at vi har en viss interesse av å være med, for Vestunionen stiller med visse forsvarsmessige spørsmål, blant annet standardisering av våpen. Men ens stilling i så henseende spiller ingen rolle. Jeg mener man kunne spurt oss om vi hadde interesse av å være med. Nå vil vel «Dagbladet» si at jeg er fornærmet. Det har intet med det å gjøre. Jeg forstår godt hvorfor vi ikke ble spurt, men jeg synes det er litt urovekkende at vi blir stillet utenfor en vesteuropeisk organisasjon — i dette tilfelle kanskje en organisasjon som mange har mindre interesse av — men det kunne ha dreiet seg om en organisasjon som vi hadde all interesse av å være med i. Derfor synes jeg det her er skapt en litt urovekkende presedens. Men nok om det.

Situasjonen er i dag at vi har tre organer for det europeiske samarbeid, og det synes nå å være en tendens til å bygge videre på kull- og stålfellesskapet. De land som er med i det, legger hovedvekten på å få et fellesskap som grunnlag for et utvidet europeisk samarbeid, i første rekke da på transportens område og på atomenergiens område. De forsvarsmessige oppgavene blir ivarettatt av Vestunionen, som omfatter alle større medlemsland i Europarådet. Og Vestunionen har to viktige, reelle oppgaver. Den ene er kontrollen med rustningene, og den annen er ansvaret for Saarområdet. Under disse omstendigheter blir det nesten ingen reelle arbeidsoppgaver igjen til Europarådet, og det er ganske innlysende at det har tapt meget av sin betydning. Det har i den senere tid også tatt opp oppgaver som egentlig andre internasjonale organisasjoner stiller med, og det har skapt irritasjon i disse organisasjoner.

Det spørsmål stiller seg derfor for alvor,